

Maskiner og Mennesker: Baggrundsviden

Skoletjenesten, Arbejdermuseet

Slaget på Fælleden

Betegnelsen for et voldsomt sammenstød mellem københavnske arbejdere, militær og politi søndag den 5. maj 1872 på Nørre Fælled i København. Baggrunden var en murerstrejke, der var indledt i april af 12 murersvende og 6-800 arbejdsmænd, der krævede arbejdstidsforkortelse (se 8 timersdagen). Strejken var ikke blevet sat i gang af Internationale (den danske afdeling af 1. Internationale), der havde indtaget en reserveret holdning, men da strejken tegnede til at ende med nederlag og dermed et prestigetab for den unge arbejderbevægelse, besluttede internationalens leder, Louis Pio at indkalde til et stort møde på Nørre Fælled den 5. maj. Formålet skulle være at demonstrere solidaritet med de strejkende og formulere arbejderbevægelsens krav, der skulle stiles til kronprinsen. Som optakt til mødet skrev Pio en meget skarp artikel - Målet er fuldt - i sin avis, Socialisten. Artiklen medførte, at politiet forbød mødet og arresterede bevægelsens tre ledere: Pio, Brix og Geleff.

Men trods forbudet mødte tusindvis af arbejdere op på Fælleden om søndagen, selv om den tilbageværende ledelse havde søgt at afværge det. Myndighederne satte nu husarer ind for at splitte folkemængden, og i den følgende tid optrappedes undertrykkelsen af den unge arbejderbevægelse.

Slaget på Fælleden har fået historisk betydning som det første større opgør mellem magthaverne og arbejderbevægelsen. Det fik agitatorisk betydning og antog efterhånden nærmest mytologiske dimensioner i bevægelsens historieskrivning. Samtidig belærte det også bevægelsen om dens modstanderes store styrke, og hvor vanskeligt det ville blive på kort sigt at realisere de langsigtede mål. Begivenheden var dermed med til at danne grundlag for den forsigtige kurs, bevægelsen allerede i 1880'erne slog ind på.

Albert Jensen

Sidst ajourført 1/5 2001

kilde: Leksikon for det 21. århundrede, Slaget på Fælleden -
<http://www.leksikon.org/art.php?n=940>